

שותפות אקדמיה-קהילה לשינוי חברתי
الشراكة الأكاديمية - المجتمعية للتغيير الاجتماعي
Academy-Community Partnership for
Social Change

**סמינר סטודנטים
5-6 באפריל, 2009
בית הארחה פקיעין
תוכנית הסמינר:**

התכנסות, קפה ועוגה											10:30-11:30
פתיחה במליאה, הצגת מטרות הסמינר והמבנה + סדנות היכרות כלל קבוצתית בהנחיית קרלוס שטיגליץ											11:30-13:00
ארוחת צהריים (וחלוקת מפתחות לחדרים)											13:00-14:00
סדנאות לבחירה:											14:00-15:30
סדנאות נושא:	חברה	חינוך	סביבה	חוויית כלים/ לשינוי חברתי	מגדר	סכסוך ישראלי- פלסטיני \ המלחמה בעזה	צפון הארץ	חברתי- כלכלי	נושאים אחרים	סדנה עם סרט	סיור (בזמנים שלא מתקיים סיור, מתקיימת סדנה)
	1. קידום שיווין אזרחי בין יהודים וערבים - בין אטרקטיביות לאפקטיביות רון גרליץ סיכוי (כיתת אגוז)	2. נכבה-שו הדא? לא רק היסטוריה פלסטינית, עמיה גלילי, זוכרות (כיתת תאנה)	3. בעיות ומפגעי סביבה במחוז הצפון, ליאורה אהרון, אזרחים למען סביבה בגליל (כיתת גפן)	4. מבלפסט לתל-אביב: תיאורית הקרחון ביישוב סכסוכים איל ניב (כיתת נענע)		5. אזרחות, נאמנות וגזענות- ד"ר גדי אלגזי (כיתת שקד)	6. הדרוזים בישראל- עבר, הווה, ע תיד מאלק בדר, יו"ר פורום ראשי הרשויות הדרוזיות והצ'רקסיות (כיתת זעתר)	7. עובדים בשביל המדינה או המדינה עובדת בשבילנו? רימון לביא, מרכז ישראלי לקידום צדק חברתי(זית)	8. הזהות הפלסטינית במרחב המעוברת, עומר אגבאריה, זוכרות (סדנה בערבית) (כיתת דקל)	9. מראות נשכים- עולא נג'מי, נשים נגד אלימות (אולם רימון)	10. הסיוע ההומניטארי לעזה ותפקיד ארגוני החברה האזרחית, איתן רייך אוקספם (כיתת חרוב)
הפסקה											15:30-16:00
											16:00-17:30
	11. חינוך לזכויות אדם ככלי לשינוי חברתי- מקרה הבחון של סחר בבני אדם יעל ליטמנוביץ, אמנסטי ישראל (כיתת תאנה)	12. פדגוגיה ביקורתית- מודל ההסללה במערכת החינוך בחברה הפלסטינית ובחברה היהודית בישראל מלחם בדר ואלינור צלמונה, מהפך (זית)	13. כיצד להניע מאבק בונה? פעולה ישירה לא אלימה ככלי לשינוי חברתי, לירון ישראלי, גרינפיס ים תיכון (כיתת חרוב)		15. תפקידים מגדריים בחברה הפלסטינית- רואן בשאראת, נשים נגד אלימות (סדנה בערבית) (כיתת שקד)	16. תיקים באפלה- על עיניים בישראל יואב לך הוועד הציבורי נגד עיניים (כיתת זעתר)	17. יזמות נשים בחברה הדרוזית (הסדנה לנשים בלבד) חדוה לבנת, דוגרינט- עיתון אינטרנטי בגליל (מפגש בכניסה)	18. דירות מעבר לדרי רחוב נתלי גינדס, עלם (כיתת דקל)	19. תלוי איך חושבים על זה: מסגור מחדש למען חברה פרוגרסיבית איל ניב (כיתת אגוז)	20. לראות אם אני מחייכת- דנה גולן, שוברים שתיקה (סרט+דייון (אולם רימון))	21. סיור ראשון: לכפר הפלסטיני ההרוס סוחמאתא זוכרות (בעברית וערבית) (מפגש בכניסה לבית ההארה)
	הפסקה: כיבוד קל										17:30-18:00
	22. שותפות יהודית פלסטינית בעשייה	23. מאבקי הסטודנטים בצל חוק זכויות	24. בניה אקולוגית הזאר פאעור, לינק (סדנה)	25. כלים חווייתם ומתודות ליצירת	59. "איזה - כוסית! מגדר ומיניות	26. מפגשי הידברות בתקופות מלחמה	27. אירועי פקיעין, ליאורה אהרון,		28. התקשורת וזכויות אדם בשטחים הכבושים לאור	29. הקרנת הסרט שיטת השקשוקה	

				אזרחים למען הסביבה בגליל (כיתת גפן)	במכללת תל-חי: סיפור מקרה והתנסות בדיאלוג 'יהודי ערבי', נירה כרמל, איה ספדי, דנה חיטרון (כיתת שקד)	בשפה העברית אדוה וילצ'נסקי (כיתת נענע)	מרחב המאפשר שיתוף ופריצת מחסומי תרבות ושפה, אלעד וזאנה, דרך הסולחה לשלוש (זית)	בערבית) (כיתת דקל)	סטודנטים וועדות המשמעת תאמר מסאלחה, מוסאוא (סדנה בערבית) (כיתת תאנה)	חברתית, תמי שנידר ורנא פאהום, מהפך (סדנה בערבית (כיתת חרוב)	
הפסקה וארוחת ערב											19:30-20:30
קבוצות דיון לסיכום היום:											20:30-21:30
שיתוף ושותפות בין ארגוני שינוי חברתי (כיתת זית)		דילמות בנושאי שותפות יהודית-פלסטינית (כיתת גפן)		גזענות – איך מתמודדים עם זה? (כיתת חרוב)		פעולה ישירה, מאבק לא-אלים ומה שביניהם (כיתת תאנה)					
32. מופע קרקס נוער יהודי-ערבי: עמותת הגליל לחינוך ערכי (אולם רימון)				31. אמג'ד בדר – תאטרון חורפיש אלבלדי – הצגת יחיד (כיתת זית)		30. 'שילובים בגליל' – מופע תיאטרון פלייבק לשינוי חברתי, צמיחה אישית והעצמה קהילתית (כיתת אגוז)		21:30-23:00 ערב חברתי:			

08:30-09:30 ארוחת בוקר										
9:30-11:00 סדנאות לבחירה:										
סדנאות נושא:	חברה	חינוך	סביבה	חווית/כלי ם לשינוי חברתי	מגדר	סיסנוך ישראלי פלסטיני	צפון הארץ	חברתי- כלכלי	נושאים אחרים	סרטים
	33. הגזענות הורגת... האטי מות הורסת - בניית אסטרטגיות למאבק בגזענות, ג'עפר פרח, מוסאוא (זית)	34. אקדמאיים ערבים: הלימה בין מקצוע הלימוד לבין שוק העבודה, יאסר עוואד, סיכוי (סדנה בערבית) (כיתת תאנה)	35. הפצצה והחברה, שרון דולב, גרינפיס ים תיכון (כיתת חרוב)	36. שם המשחק - משמעות רגשית למשחקים: שחק פטישי ואוהד רימר (אגוז)	37. נשים ומשפט היבא יזבק וועד הפעולה לשיוויון בענייני אישות (סדנה בערבית) (כיתת גפן)	38. מגבלות תנועה בעזה, ענ"ד עידו בלום המוקד להגנת הפרט (כיתת שקד)	39. כוח לעובדים- אלטרנטיבה דמוקרטית לשלטון ההון, אלעד שאול זמיר, כוח לעובדים (אולם רימון)	40. עמותות במקום מדינה? אלינור מאיר, מרכז ישראלי לקידום צדק חברתי (נענע)	41. מהגרי עבודה תמי לביא ולילך שלום מוקד לסיוע לעובדים זרים (כיתת זעתר)	42. סיור שני: החיים בפקיעין, סאמר סוויד (מפגש בכניסה לבית ההארץ ה)
11:00-11:30 הפסקה										
	43. זנות רחוב בישראל תמר דרסלר, הדלת לתקווה (כיתת תאנה)	44. לאן נעלמו ה- /ות? עדי מורנו ושיר גבעוני, אל"ה (כיתת חרוב)	45. כלכלה הוליסטית סער אוסטרייכר אדמאמא (אולם רימון)	46. מבוא לעבודה עם התקשורת בדגש על נושאים לשינוי חברתי, יקיר שחק, שתי"ל (שקד)	47. אני קיימת! - הומוסקסואליות בחברה הפלסטינית מאי ואנעאם, אסואת (סדנה בערבית) (כיתת זית)	48. תהליכי ם אנטי- דמוקרטיים בישראל- מה עושים? שרף חסאן, האגודה לזכויות האזרח (נענע)		49. גלובליזציה, המשבר הקפיטליסטי והחברה הישראלית- אפרים דויד, המכללה החברתית- כלכלית (דקל)	50. בין מזרחיות לערביות איתמר טהרלב ואופק בירנהולץ (כיתת זעתר)	
13:00-14:00 הפסקת צהרים										
	52. הפליטים בישראל – מה אנחנו רוצים מהם? מה הם רוצים מאיתנו? אילן לונאי אמנסטי (כיתת תאנה)	53. נרטיבים ישראלים ופלסטינים בכרזות וקריקטורות יהושע רץ אזרחות, שלום, דימוקרטיה (כיתת נענע)	54. קומופוסט גס- טיפול בסוגי אשפה שונים אורעד נרו -יאיר ומוטי בר זוהר, מגמה	55. גם מהגרת וגם פעילה? אלכס פרושין (סדנה ברזית ועברית) (כיתת שקד)	56. עקרונות ההבחנה והיחסיות לאור הלחימה בעזה- רונית פיסו, האגודה לזכויות האזרח	57. יהוד ערים מעורבות – מקרה או מדיניות – עכו כמקרה בוחן ג'והינה סיפי (כיתת גפן)		58. הגברת המודעות לאנשים בעלי מגבלות ועיוורים מרוה גנטוס ומוחמד דיאב, אלמנארה	51A Long Night Journey Into Day סרט דוקומנטארי מרתק על ועדות האמת והפיוס בדרום- אפריקה	

								ירוקה (כיתת חרוב)			
					(כיתת דקל)						
		(אולם רימון)	(סדנה בערבית) (זית)							הפסקה	15:30-16:00
										סדנאות משוב ננצל זמן זה, קצת לפני סיום הסמינר לשמוע דעתכם, פידבק, הערות והארות – ובעיקר דרכים נוספות לנצל את המסגרות שאתם פועלים/ות בהן למען שיוני חברתי, ובדיקה של יצירת מסגרות חדשות – נתחלק על פי החלוקה של קבוצות הדיון מהיום הקודם (כיתות: רימון, זית, אגוז וגפן)	16:00-17:00
										סיכום במליאה (אולם רימון)	17:00-17:30
										סנדוויצ'ים לדרך והביתה בשלום!	17:30

בכל יחידת זמן מתקיימות פעילויות במקביל: סדנאות, סרטים וסיור. (בחלק מהזמנים בהם אין סיור מתקיימת עוד סדנה)

תקצירי הסדנאות - יום ראשון 05.04.09

1. קידום שוויון אזרחי בין יהודים וערבים – בין אטרקטיביות לאפקטיביות\ רון גרליץ

הסדנא תעסוק בדרכים שונות לקידום שוויון אזרחי (עבודה מול משרדי ממשלה, עבודה ברמה האזורית, עבודה מול השלטון המקומי בחברה הערבית, עבודה ב grass roots). הסדנא תנסה לבחון את ההבדלים באפקטיביות של האמצעים השונים ותנסה לעמוד על המתח הקיים בין אטרקטיביות של אמצעי (עבור התורמים, עבור ארגוני החברה האזרחית) לבין האפקטיביות שלו. הסדנא תעסוק בגישת ה Venture philanthropy ותבדוק האם ניתן ליישם אותה בארגוני לקידום שוויון.

2. "נכבה-שו הדא? לא רק היסטוריה פלסטינית" / עמיה גילי (בעברית)

הנכבה, היא אסון או קטסטרופה בערבית, מתייחסת להרס מרבית היישובים הפלסטינים שהיו כאן עד 1948, גירוש התושבים ומניעת חזרתם לאדמותיהם. הנכבה היא האסון של הפלסטינים, אולם היא גם חלק מהסיפור הישראלי-יהודי. אולי בשל כך למידה על הנכבה מעלה כל כך הרבה מורכבויות עבור רובנו: היא מאתגרת את היסודות שעליהם גדלנו בחברה הישראלית ומאיימת לסדוק אותם. אך הלמידה על צדדים מושתקים בהיסטוריה שלנו, גם אם אינה פשוטה, עשויה לפתוח עבורנו אופקים חדשים. למידה כזו תאפשר לנו לבחון מחדש את זהותנו כיהודים בישראל; למידה כזו היא גם תנאי הכרחי לכינונם של יחסים שונים בינינו לבין הפלסטינים – יחסים שיושתתו על כבוד, הכרה ולקיחת אחריות. בסדנא ובפרזנטציה נערוך היכרות ראשונית עם הנכבה, ונסקור נקודות היסטוריות מרכזיות – לפני 1948, במהלך 1948 ולאחריה. נשמע עדויות בע"פ ובכתב על הנכבה מפלסטינים שנעקרו מבתיהם וממנהיגים ישראלים. בנוסף, נעלה שאלות לגבי הידע המוכר לנו על 1948 וננסה לבחון מהי הנכבה עבורנו כישראלים-יהודים.

3. בעיות ומפגעי סביבה במחוז הצפון (פסולת, ביוב, תעשייה) / ליאורה אהרון

הגליל הנחשב אחד מהשטחים הירוקים האחרונים של ישראל מתפתח בעשורים האחרונים בקצב מואץ. עקב אכיפה בלתי מספיקה של חוקי הסביבה, גידול האוכלוסייה, חוסר בתכנון מתאים ומודעות לא מספקת של התושבים, נפגע האזור במספר בעיות סביבתיות מרכזיות: זיהום תעשייתי ובעיות טיפול בפסולת ושפכים, המשפיעים על מקורות המים ועל בריאות התושבים. אל"ס ידוע כארגון יהודי ערבי אקטיביסטי, יעיל ורב השפעה, הפועל במישורים שונים למען שמירה על משאבי המים והאוויר ומניעת הריסת נופים טבעיים בגליל. אנו מובילים תחקירים בנושאים הנוגעים לזיהום הסביבתי והשפעתו על בריאות ואיכות חייהם של האוכלוסייה המקומית, תוך שימוש באמצעי התקשורת המקומיים והאמצעים לקדם את המטרות, כמו גם את שיתוף הפעולה עם ארגונים אחרים ורשויות.

4. מבלפסט לתל אביב: תיאוריית הקרחון ותיאוריית השער האחורי\ איל ניב

בהרצאה נעסוק בשני מחקרים הקשורים בסכסוך בצפון אירלנד, וננסה ללמוד מהם משהו עלינו. תיאוריית הקרחון (יישוב סכסוכים) עוסקת בחשיבותה של הקהילה האזרחית שאיננה במגע באמת עם הסכסוך ובהצתת הסכסוך מחדש. משם נעבור לדבר על מרכזיות הדמיון האזרחי בסכסוכים ובלאומיות בכלל. העיסוק המרכזי יהיה בשאלה - מה זה אומר עלינו, ומה אנחנו לומדים על האופן הנכון לפעול בו.

5. אזרחות, נאמנות וגזענות / ד"ר גדי אלגזי

במהלך הבחירות האחרונות - ביטוי חשוב לשותפות האזרחים בעיצוב הממשל - התברר עד כמה שבירות זכויות האזרח בישראל. סיסמת הבחירות הפופולארית ביותר הכריזה: אין אזרחות בלי נאמנות, והציבה איום ברור על זכותם של אזרחים-לא-אזרחים להשתתף בקביעת דמותה של החברה. נראה שגם השנים הבאות יעמדו בסימן עימותים בשאלת הגדרת האזרחות ויסודותיה. האם באמת מבוססת האזרחות על מילוי חובות? ומי חייב נאמנות למי - האזרחות למדינה המשרתת אותו, או המדינה לאזרחיה? האם האזרחות שווה לכל - או שהיא מדורגת ומותנית? יש מקום לחשיבה מחודשת על מושגי האזרחות. כאן תצטרך האקדמיה לתרום את חלקה, ומערכת החינוך - לבדוק מחדש את מסריה. לפעילים חברתיים יכולה שאלת האזרחות לזמן כר לפעולה חברתית, המבקשת להרחיב ולבסס אותה כדי לקדם את הדמוקרטיזציה של החברה הישראלית

6. הדרוזים בישראל – עבר, הווה, עתיד / מאלק בדר

מאלק בדר, יו"ר מועצת חורפיש ויו"ר פורום ראשי הרשויות הדרוזיות והצ'רקסיות יעביר סדנה העוסקת במעמדה של העדה הדרוזית כיום, מצבה ביחס לחברה הישראלית, תוך כדי הצבעה על הסיבות למעמדה כיום, והצגת תפיסת עולם לגבי עתידה והצורך בצעדים הכרחיים לקראת העתיד.

7. שם הסדנה: עובדים בשביל המדינה או המדינה עובדת בשבילנו? / רימון לביא

באיזה מדינה הייתם רוצים לחיות ולעבוד: במדינה שתאפשר חופש מוחלט לכם, עובדים או מעסיקים, או במדינה שבה הממשלה מתערבת בשוק העבודה? רימון לביא, מומחה לתעסוקה, יוביל אותנו, העובדים היום ולבטח בעתיד, בדיון שישאל מהו תפקיד המדינה בשוק התעסוקה? האם הממשלה חייבת להבטיח לאזרחיה שוויון הזדמנויות, עבודה בת-קיימא וסיכויי קידום? מה המשמעות של המדיניות הנוכחית של הממשלה כלפינו, העובדים? ביחד נראה האם המדינה מסירה את האחריות מנושא התעסוקה ומה אנחנו, פעילים לשינוי חברתי, יכולים לעשות בנידון!

8. הזהות הפלסטינית במרחב המעוברת/ עומר אג'באריה (סדנה בערבית)

בסדנא נציג את תהליך שינוי שמות המקומות הערביים במרחב ובמפה לשמות עבריים ע"י הממסד הישראלי, ובייחוד ע"י ועדת השמות הממשלתית. נבחן כדוגמא את שינוי שמות רחובות הערים יאפא וחיפא, ונדון בכיצד משפיעים תהליכי מחיקת השמות הפלסטינים מהמפה והחלפתם בשמות עבריים על הזהות שלנו כפלסטינים.

9. מראות נשכחים – עולא נג'מי (סדנה בערבית)

במסגרת הסדנא יוקרן הסרט ולאחריו יפתח דיון.

הסרט "סצינות נשכחות" יציג תמונות מחיי היום של מספר נשים שמיצגות בדרכים שונות חלק ממציאות האישה הפלסטינית באזורים שונים בארץ. תמונות שעוברות יום יום מול עינינו בלי שנבחין בכך ובלי שיעוררו אצלנו מחשבה או שאלה. כך שהסבל היומי נראה "מצב נורמלי" שמתעמק בעזרת מעצורים, דפוסים ומבנים שנכפו על ידי החברה והמדינה. סצינות יומיות ששוכחים אותן או שמתעלמים מהן כדי לעבור לסצינה הבאה. אום נואל, עאישה, ג'יהאן, ג'מילה, רוז, ועטאף קולות שנשמעים מול המצלמה, מושתקים

במציאות, הן מדברות על החברה והמדינה כמכשולים בסיסיים שמונעים מהן להגשים את העצמי האנושי שלהן. כל אחת מהן מספרת על פרק בחייה, ומציגה סצינה שונה. בעת שהסצינות נשארות קשורות ביחד בחוט נראה לעין אבל חבוי שהוא היות הקורבן בכל המקרים אישה שסובלת מהקיפוח והאפליה בכל תחומי החיים, ושעומדת בפני קשיים ביציאתה לעבודה, וסובלת מתנאי עבודה רעים אם היא עובדת, ומאפליה במשכורת, מקשיים בנגישות לחינוך, מריבוי נשים, ועוד. וזאת בנוסף לעמדת החברה כלפיה כאישה, כנחותה במעמד, ובמיוחד אם היא רווקה, אלמנה או גרושה, אז מתחזק הצורך בפיקוח ושליטה על התנהגותה. במאית: תג'ריד משיעל הפקה: נשים נגד אלימות.

10. הסיוע ההומאניטארי לעזה ותפקיד ותפקיד ארגוני החברה הישראלית / איתן רייך

בסדנא נציג, על בסיס עבודת ארגון הסיוע אוקספם את מאמצי הסיוע ההומניטארי לעזה. נסביר את העקרונות של הסיוע ההומניטארי על פי החוק הבינ"ל ואת המגבלות והקשיים המיוחדים למצב בעזה. נדון בתפקידם של ארגוני חברה אזרחית בישראל ובעולם במימוש עקרונות אלה ובסיוע בפועל.

11. חינוך לזכויות אדם ככלי לשינוי חברתי – מקרה הבוחן של סחר בבני אדם/ יעל ליטמנוביץ

הסדנא תעסוק ב"מה" ו"למה" של חינוך לזכויות אדם, תוך שימוש במקרה הבוחן של סחר בבני אדם כתופעה שחינוך לגביה הוא בעל ערך אמיתי למניעתה, וכתופעה שמאפשרת הסתכלות אמיתית על המושג "אנושיות", ועל דה-הומניזציה שחווים אנשים נסחרים. באמצעותה ניתן להניח יסודות לשיח אחר על הקונפליקט הפלסטיני-ישראלי, שגם בו היכולת להרחיק אדם או קבוצת אנשים מ"מעגל האנושיות" מאפשרת פגיעה בזכויות האדם שלו. בסדנא נקיים בירור מושגים: "מהן זכויות אדם?" מהי "עבדות?" מהי "עבדות מודרנית" ואילו תופעות של עבדות מוכרות בעולם? (סחר למטרות עבדות ושעבוד במשקי בית, סחר למטרות זנות, ילדים עבדים, ילדים חיילים וסחר באיברים). ננתח את התופעה מנקודת מבט רחבה, תוך שימוש בסיפורים אמיתיים, על מנת להבין את ההקשר בו היא מתקיימת. כמו כן נבחן את ישראל 2009- סקירת המצב מתחילת שנות ה-90 ועד היום. נכיר לעומק את החוק למניעת סחר, את היוזמות הממשלתיות ואת פועלם של ארגונים לא ממשלתיים. נעלה שאלות לגבי הקשר בין עבדות לניצול ובין סחר לזנות. נשאל- "מה ניתן לעשות?"

12. פדגוגיה ביקורתית – מודל ההסללה במערכת החינוך בחברה הפלסטינית ובחברה היהודית בישראל / מרוות אבו סיני ואלינור צלמונה

"אמר לי היכן נולדו הוריך והיכן גדלת ואגיד לך מה הוא מסלול הלימודים והתעסוקה שלך..." "מידי שנה מתפרסמים נתונים סטטיסטיים על אחוז הזכאות לבגרויות, בקרב תלמידי התיכון בישראל. מה נתונים אלו באמת משקפים ומה אנחנו יכולים ללמוד מהם על תפקידה האמיתי של מערכת החינוך בישראל? הסתכלות ביקורתית על מצב החינוך המחברת בין אחוזים ומספרים לצבע עור, מקום מגורים, מין ודת.

הסדנא תועבר בערבית ועברית, תתייחס למודל ההסללה בחברה הפלסטינית ובחברה היהודית.

13. כיצד להניע מאבק בונה? פעולה ישירה לא-אלימה ככלי לשינוי חברתי / לירון ישראלי

"You cannot be truly nonviolent and remain passive to injustice and the degradation of the environment" - Mahatma Gandhi

פעולה ישירה לא אלימה היא אסטרטגיה להשגת מטרות פוליטיות-חברתיות על ידי שימוש במחאה סימבולית, אי ציות אזרחי, אי השתתפות בכלכלה ו/או פוליטיקה ועוד.

פעולה ישירה לא אלימה היא כלי מאבק בידיו קבוצות שונות בחברה – זה הוא כלי מצוין לקידום שינוי חברתי, אך מנגד, כלי זה מציב אתגרים מוסריים ומעשיים בדרך ליישומו.

דיון מתמשך, למידת לקחים, וביקורת עצמית מאפשרת לפעילים, קבוצות וארגונים לשפר ולשכלל את יכולת הפעולה שלהם במטרה לייצר מאבק בונה.

סדנה זו תציג סיפורי מקרה, לקחים והמלצות מתוך הניסיון המצטבר בארגון גרינפיס.

14. פוליטיקה – כלי לגיטימי לשינוי חברתי? \ דנה גנאל

בשנים האחרונות אנו עדים לבריחה מהעיסוק בפוליטיקה פרלמנטארית ומפלגתית. גופים, עמותות וארגונים מצהירים על עצמם כעל "א-פוליטיים" או כעל "פוליטיים אבל לא מפלגתיים". מדוע הפך המושג פוליטיקה למאוס ולמזוהה עם כללך ושחיתות? מדוע אזרחים מתרחקים מהעיסוק בפוליטיקה? האם ניתן לכוון שינוי חברתי ללא פוליטיקה? הסדנה תעסוק בשאלות אלה ובפער הקיים בין הציבור לבין מנהיגיו הפוליטיים, בסיבות לקיום הפער הזה ובתוצאותיו. כל זאת יעשה בהתבסס על דברי החברים בסדנה עצמה וניסיונם האישי. בנוסף, ייעשה לימוד משותף על טקסט המנסה לבחון את תוצאות הפער הזה, והיכולת לשובו. בנוסף, נעסוק בעשייה האישית של המשתתפים ובקשר שלהם לעיסוק הפוליטי.

15. תפקידים מובנים בחברה הפלסטינית / רואן בשאראת

מטרת המפגש:

- להסביר את התפיסות וההתנהגויות המובנות שמעמיקות האפליה בין שני המינים
- פתיחת דיאלוג לגבי הדעות המובנות בקשר לאיפיונים ולהתנהגויות של נשים וגברים.
- הבנת התפקידים המובנים ובדיקת האפשרות להתרחק מהם.

16. תיקים באפלה"- על עינויים בישראל / יואב לפ

לכל אחד ואחת מאיתנו, בוגרי מערכת החינוך הישראלית, מיתוסים ורעיונות לא מציאותיים לגבי גופים חשאיים. בואו לשוחח עמנו אודות הקורה בחדרי החקירות של השב"כ. מי בכלל מפקח על המתרחש שם? על הגבולות המטושטשים שבין חקירה לגיטימית לבין עינויים. מה עמדת החוק בעניין זה? על עינויים פיזיים ועינויים נפשיים. האם חלקם יותר מוסריים ולגיטימיים מאחרים?

האם עינויים הם כלי יעיל לחילוץ מידע מנחקרים? והאם ניתן לחקור חשודים בעבירות ביטחוניות ללא שימוש בעינויים? האם "מלחמה בטרור" מצדיקה עינויים? ומה קורה במקומות אחרים בעולם? בסדנה ננסה לענות על השאלות הללו ולהתוודע למה שקורה בכל יום, ממש לידנו, אך נסתר לגמרי מן העין.

17. יזמות נשים בחברה הדרוזית/ חדוה לבנת (הסדנה לנשים בלבד)

בסדנה נצא מבית ההארכה (כ-5 דק') ונלך ברגל לביתה של נג'אח חייר, דרוזית מפקיעין. נג'אח הקימה בביתה את מאפיית 'יאר', מאפייה ללא גלוטן על מנת לסייע לביתה ('יאר') שחולה במחלת צליאק. נפגש ונשוחח עם נג'אח על איך זה להיות יזמת בחברה הדרוזית.

חדוה ליבנת מדריכה סיורים בנושאים חברתיים בגליל, ומשתתפת בצוות המייסד של עיתון דוגרינט www.dugrinet.co.il, עיתון אינטרנטי בעברית ובערבית בגליל ללא מטרות רווח.

18. דירות מעבר לדרי רחוב/ נתלי גינדס

מסע לעולמם/ לאלו שאנו עוברים/ות לידם/ או נותנות שקל או שניים, לאלו מהן שנמצאות כלואות בתוך "מכוני בריאות". הכרות עם האוכלוסייה, הגדרות פורמאליות ובלתי פורמאליות ההבדל ביניהם והמשמעות על כך בטיפול הרחב המשך. ההבדל בין נשים, גברים וטרנסג'נדרים ברחוב, תהליך השינוי ו"הדרך החוצה."

19. תלוי איך חושבים על זה: מסגור מחדש למען חברה פרוגרסיבית/ איל ניב

מאז ניצחנו השני של בוש בבחירות בארה"ב, הפכה הקהילה הפרוגרסיבית בארה"ב (לא רק המפלגה הדמוקרטית) למרקחה. כולם שינסו מותניים כדי להרגיל את החברה ששחורים/ נשים/ גייז/ מוסלמים זה לא דבר רע, ושאפשר גם לעשות שלום וצדק חברתי, במקום לרדוף הון ומלחמה. אחד ההישגים המרכזיים שלהם לקראת הבחירות שבהן עלה אובמה, היה ערעור מוצלח על השיח הקיים. זה היה פרי מחקר ממושך הקשור בקוגניציה, בלשנות, קבלת החלטות, פסיכולוגיה חברתית וכו'. בהרצאה ננסה לדבר קצת על אחת העבודות המרכזיות של מסגור מחדש, זאת של ג'ורג' לייקוף. הסדנה תנסה להציג מספר דרכים לפתח את החלוציות של לייקוף לארץ, ותזמין אתכם לזרוק רעיונות ולפתח דיון יצירתי ומעניין - וכמובן חשוב.

20. לראות אם אני מחייכת/ דנה גול

בסדנה יוקרן הסרט "לראות אם אני מחייכת" הדן בסיפורן של שש נשים המספרות על השרות הצבאי שלהן בשטחים. לאחר הסרט יתקיים דיון בשיתוף לוחמות צה"ל ששרתו בשטחים בתקופת האינתיפאדה השנייה.
תקציר הסרט: [בימוי והפקה: תמר ירום]
שש נשים מספרות על שירותן בשטחים בתפקידים תומכי לחימה ולעיתים בתפקידי לחימה של ממש. השירות מזמן סיטואציות של חיכוך עם אוכלוסיה פלשתינאית והתמודדות עם דילמות מוסריות.
קצינת חינוך, קצינת תנאי-שרות, סמלת מבצעים, תצפיתנית ולוחמת, היום נשים אזרחיות שמביטות לאחור על שירותן הצבאי ומקיימות חשבון נפש נוקב עם עצמן על החלטות שנעשו במהלכו. שאלות שלא נשאלו לפני כן נשאלות היום ומלוות בכאב גדול.

21. סיור לכפר הפלסטיני הרוס סוחמתא (בערבית ובעברית) / פאוזי מוסא

הכפר סוחמתא ממוקם על שתי גבעות בין עכו לנהריה, בשכנות לתרשיחא ולסבלאן. ב 1948 חיו בכפר כ 1200 תושבים, רובם מוסלמים ומיעוטם נוצרים, ורובם התפרנסו מחקלאות. בכפר גידלו חיטה, שעורה תירס, סברס, תאנים ועוד. ב 28 לאוקטובר הופצץ ונכבש הכפר. יום לאחר מכן, נכבש הכפר על ידי הצבא הישראלי. במהלך הכיבוש נהרגו 16 מתושבי הכפר. רבים מהתושבים הסתתרו בבין העצים ובמערות בסמוך לכפר, אך הצבא מנע מהם לשוב לבתיהם. בתחילת 1949 החלו הממסד הישראלי להרוס את הכפר ועל אדמותיו הוקמו היישובים חוסן, צוריאל ושכונות של מעלות. תושבי סוחמתא הפכו לפליטים. כ 7% מתושבי הכפר הנם "עקורים פנימיים": תושבי מדינת ישראל שהינם פליטים בתוך המדינה. מהם, כמו משאר הפליטים הפלסטינים, נמנעה השיבה לאדמתם על-ידי מדינת ישראל.

את הסיור לכפר ידריך פאוזי מוסא, מעמותת בני סוחמתא. במהלך הסיור, נסייר בין שרידי הכפר ונשמע על החיים בסוחמתא עד 1948, על הנכבה בכפר: מה אירע בו במהלך הגירוש, מניעת השיבה לכפר, הרס הבתים, הפקעת האדמות, והחיים כפליטים בתוך מדינת ישראל ומחוצה לה. הסיור נערך בשיתוף עם עמותת "זכרות". זכרות היא עמותה שמטרתה להעלות מודעות לנכבה הפלסטינית, לפליטים הפלסטינים ולזכות השיבה בקרב ישראלים.

22. שותפות יהודית-פלסטינית בעשייה חברתית / תמי שניידר ורנא פאהום

הדיון על שותפות יהודית-פלסטינית ממקום של שיוון במציאות בלתי שוויונית, צריך להתחיל בחשיפת המובן מאליו של יחסי הכוח והפריבילגיות. חשיפת המובן מאליו אינה מספיקה ללא ההסכמה המשותפת עליו. תהליך החשיפה מסמן התחלה של שותפות אך חייב להתמשך והוא זה היוצר את הנורמות של הדיאלוג שמהוות את הבסיס לשותפות. מהו המובן מאליו? ואיך חושפים אותו בתהליך היוצר שותפות ודיאלוג?

23. מאבקי הסטודנטים בצל חוק זכויות סטודנטים וועדות המשמעת /תאמר מסאלחה (סדנה בערבית)

הסדנה תעסוק בזכויות הסטודנטים במוסדות האקדמיים. נתייחס למכשולים שעומדים בפני סטודנטים פעילים בוועדות המשמעת, דרכי התמודדות וקשיים.

24. בניה אקולוגית/ הזאר פאעור (סדנה בערבית)

בניה אקולוגית היא שיטת בנייה ידידותית לסביבה. בסדנה נתרגל שימושים שונים לבנייה אקולוגית, כדוגמת ספסלים בצורות שונות. נשתמש בפסולת, צמיגים ומלט.

25. כלים חוויתיים ומתודות ליצירת מרחב המאפשר שיתוף ופריצת מחסומי תרבות ושפה / אלעד זאנה

נוכח המציאות המורכבת שלנו מתקיימים מפגשים בין תרבותיים רבים. לעיתים רבות המשתתפים מתאפיינים בפערים והבדלים מבחינת הרקע התרבותי, האמונה, תפיסת העולם, הרקע הכלכלי והחברתי, השפה ועוד. כיצד הופכים את האחרונים להזדמנות להיכרות, ללמידה על עצמי ועל האחר? כיצד מגלים את המשותף הרב שבינינו, את האנושי הפשוט שבנו? בסדנה חוויתית-לימודית זו מוצעות הפעלות ומתודות המאפשרות לנו למצוא את הבסיסים המשותפים לכל אדם באשר הוא :

להיות הילד שבנו – דרך המשחק, להיות חלק מקבוצה – דרך אתגרים משותפים, להביע את רגשותי ולהיות מוכל – דרך מעגל הקשבה והקשבה אמיתית, ללמוד ולהתפתח – דרך חוויה ושיתוף תובנות. התרגילים בהם נתנסה בסדנא יכולים לשמש את המשתתפים בעבודתם כמנחים ומדריכים קבוצתיים. התרגילים מקיימים מרחב המתחשב בתפישות הדתיות והתרבותיות השונות לגבי מגע, כבוד הדדי, מרחב אישי ועוד. כל הידע הנו חופשי וניתן להשתמש בו לכל מטרה טובה.

26. מפגשי הידברות בתקופת מלחמה במכללת תל-חי: סיפור מקרה והתנסות בדיאלוג יהודי-ערבי / נירה כרמל, איה ספדי, דנה חטרון

הסדנה תונחה ע"י סטודנטיות (יהודיות ודרוזיות) השייכות למרכז לשלום ודמוקרטיה במכללה. במהלך המלחמה בעזה החלטנו, מתוך צורך שלנו ופניות מסטודנטים, לקיים מפגשי הידברות. ההחלטה, הפרסומים, המפגש וההדים למפגש, היו חוויה חשובה ומלמדת על הפוליטיקה של הדיאלוג הערבי-יהודי. בחלק הראשון של הסדנא נחלק את הסיפור על שני מפגשי ההידברות שקיימנו במכללה ותובנות שהפקנו מהם. בהמשך נמשיג ונמחיש את הלמידה בסדנת הידברות: דיאלוג יהודי-ערבי, תוך דגש על נושאים של גבולות השיח: גבול השפה, גבול השוויון (או אי השוויון) בקולות המושמעם, גבולות הנאמנות לעצמי ולקבוצת הלאום שלי (מה מותר ואסור לומר במסגרת הידברות בין קבוצות לאום הנמצאות בקונפליקט).

27. ארועי פקיעין / ליאורה אהרון

אנטנה סולארית שהוסתרה באחד הלולים, במושב פקיעין החדשה, היתה האמתלה למהומות שפרצו בפקיעין באוקטובר 2007. כיוון שמשרדנו ממוקם בפקיעין, מצאנו עצמנו במוקד העניין. גם כמה ימים ושבועות אחר כך שימשנו כתובת לפניות התקשורת ולכל הגורמים שהתייחסו לסוגיית פקיעין. ערכנו תחקיר על האירועים שהובילו למהומות, שהתפרסם בטלוויזיה ובעיתונות ובו מצאנו שכמה גורמים קנאים ימניים קיצונים בחשו בקדירה המקומית, כשהתכוונו לקנות בתים עבור ארגונים יהודים ימניים קיצוניים וכך לשנות את המרקם העדין של התושבים ביישוב. בסדנה יוצג התחקיר ויתקיים דיון על המהומות.

28. התקשורת וזכויות האדם של פלסטינים בשטחים הכבושים לאור המלחמה בעזה – קשיים והתמודדות יואב לפ

הסדנה תעסוק בתפקודה של התקשורת הישראלית בשפה העברית, בדגש על דיווחיה אודות הפגיעות בזכויות האדם של פלסטינים. האם כלי התקשורת ממלאים את תפקידם בהקשר זה? על המתח שבין פטריוטיות לבין סיקור של פעילות צה"ל ויתר כוחות הביטחון הישראלים בשטחים הכבושים וברצועת עזה והשפעותיהן על התושבים שם (תוך שימת דגש על תפקוד התקשורת הישראלית בעת המלחמה האחרונה בעזה). בסדנה יושם דגש על האופן בו מתמודדים דוברים של ארגוני זכויות אדם עם הקשיים בהם הם נתקלים בעבודה מול כלי התקשורת. חלק מהרעיונות וטכניקות העבודה שנעסוק בהם עשויים להיות רלבנטיים גם לעבודה של ארגונים מתחומים אחרים מול כלי התקשורת.

29. שיטת השקשוקה (הקרנת הסרט)

הבמאי אילן עבדי והעיתונאי מיקי רוזנטל מנסים להבין איך מיליארדי דולרים עושים דרכם כל שנה מהקופה הציבורית לידיהן של 20 המשפחות הדומיננטיות במשק. כדי להבין את השיטה בה מתחברים הון ושלטון, הם מתעדים את עסקיה של משפחת עופר עם המדינה. אלא שאז הם מגלים שיש נושאים שאסור לגעת בהם..

30. "שילובים בגליל"-תיאטרון הפלייבק לשינוי חברתי צמיחה אישית והעצמה קהילתית

תיאטרון פלייבק הינו תיאטרון אימפרוביזציה בו סיפורים אישיים העולים באופן ספונטאני מן הקהל נרקמים לכדי מופע תיאטרון צבעוני חי מרגש ומפתיע. ההתבוננות המשותפת במופע בו צופים מספרי הסיפורים יחד עם יתר חבריהם לקהל יוצרת תחושה של הבנה עמוקה יותר שותפות ולעיתים אף חוויה מרפאה מעצימה ומאפשרת שינוי. בבית הספר בתפן ובשלוחה בכרמיאל לומדים כיום משחק והנחייה כארבעים סטודנטים יהודים וערבים והאנסבל המופיע הנוכחי מתרכז בעיקר במופעים שיש להם ערך קהילתי חברתי ואנושי. פרופיל הלומדים הינו מגוון מאד אולם יחסית גדול ביניהם מספרם של אנשי הטיפול החינוך והחברה. המופע אותו אנו מציעים בסמינר ישים דגש על סיפורים מתוך חיינו הקשורים לחיינו המשותפים והמורכבים כערבים וכיהודים החיים במדינת ישראל באינטראקציה על מנת להעניק להם מבט חדש מעניין מלמד ואולי מוליד תקווה חדשה – מן הבמה...

31. הצגת יחיד / אמג'ד בדר, תאטרון חורפיש אלבלדי

על רקע ריבויי הזהויות בחברה הערבית והישראלית בכלל, על השסעים בזהות בערכים ובחיי התרבות ... גולת הכותרת בהצגה תהיה על סוגיית בלבול וטשטוש הזהות. להצגה יהיה משקל אקזיסטנציאלי (קרי, קיומי) ההצגה תעסוק בקשר בין קיום לזהות, מי מעצב את מי? מי אני? למה אני? ולמה באתי הנה? החומר גם יעסוק בהיבטים של: מה עליי להכיר? מה עליי לקוות? מה עלי לעשות? מיהו האדם כמובן אצטרך להתמודד עם סוגיות פוליטיות, השפעות תרבותיות, וחיפושי האישי בתוך כל התסבוכת התרבותית הזאת ..

32. מופע של 'קרקס הגליל' / מקום בגליל

מזה כ 6 שנים אנו, עמותת הגליל לחינוך ערכי, מפעילים קרקס של נוער יהודי וערבי בכרמיאל. אומנויות הקרקס מאפשרות להתנסות יחדיו, ללא מילים, במה שכל אדם מבקש לו בחייו: לשמור על איזונים, לעזור, להיעזר, להתגבר על פחד, לפתח ביטחון עצמי, לנסות שוב, להצליח, להופיע, לצחוק, להצחיק... מופע הקרקס שלנו, כולל אקרובאטיקה, ג'אגלינג, טרפז, חד-אופן, להטוטנים ועוד ועוד. המופע מהנה, מצחיק ומרגש ומהווה חוויה יוצאת דופן של דו-קיום יהודי-ערבי, באמצעות תקשורת שהיא מעבר למילים. לאחר המופע יוכלו הסטודנטים לחוות בעצמם ולהתנסות במיומנות הקרקס. קרקס גליל הוקם ע"י עמותת הגליל לחינוך ערכי, כחלק ממגמה לקדם שינוי חברתי בגליל, בדרך ייחודית ומהנה.

33. הגזענות הורגת, האטימות הורסת – בניית אסטרטגיות למאבק בגזענות / ג'עפר פרח

בסדנה יוצגו עיקר הממצאים של דו"ח הגזענות של מוסאוא לשנת 2009. על סמך המסמך, והשתתפות הסטודנטים נקיים דיון פתוח בעניין בניית אסטרטגיות למאבק בגזענות.

34. אקדמאים ערבים: הלימה בין מקצוע הלימוד לבין שוק העבודה / יאסר עוואד (סדנה בערבית)

בעשור האחרון חלה עליה גדולה באחוז האקדמאים הערבים במיוחד בקרב נשים ערביות בגלל סיבות היסטוריות ומבניות ושינויים תרבותיים וחברתיים, מנגד ישנה אבטלה שמגיעה עד לפי שלוש בקרב אקדמאים ערבים לעומת אקדמאים יהודיים; ישנם מגוון של חסמים ואתגרים תרבותיים-חברתיים ואחרים מבניים וממסדיים שהאקדמי לא רק צריך לזהות ולהכיר אלא גם לעבור אותם בהצלחה בכדי להשתלב בשוק העבודה הישראלי הן בסקטור הציבורי והן בסקטור הפרטי. מבנה הסדנא:

- מיפוי המגמות בכיתות י"ב באוכלוסייה הערבית
- מיפוי מקצועות לימוד באקדמיה
- המפגש בין ההיצע של העבודה של האקדמאים לבין הביקוש לעבודה של שוק העבודה.
- היצע חסר/יתר כנגד ביקוש חסר/יתר
- מהם התנאים למפגש אופטמאלי בין ההיצע והביקוש
- מה האקדמאי צריך לדעת ולעשות בכדי למצוא את מקומו בשוק העבודה

35. הפצצה והחברה / שרון דולב

הסדנה תעסוק במגוון הנושאים שמעלה הנושא הגרעיני. מהם ההשלכות הסביבתיות של טכנולוגיה גרעינית? מהן ההשלכות הסביבתיות של מלחמה גרעינית? מהם גבולות העמימות? מהי אמורה העמימות לכסות, ומה היא מכסה במציאות. נעסוק בחברה האזרחית בעולם גרעיני בישראל, באזור ובעולם.

36. שם המשחק - משמעות רגשית למשחקים / שחף פטישי ואוהד רימר

כיצד משחקי חברה משפיעים עלינו? אילו איכויות אנו מעוניינים לשמר ו/או להסיר ממשחקי החברה? הסדנה תכלול רצף משחקים מוכרים ודיון ביקורתי. (משחקי שמות, משחקי קבוצה ומשחקי מתן משוב בין חברי הקבוצה) נציג ונשחק משחקים מקובלים ונדון עליהם. מול כל משחק שאנו מבקרים נציע משחק חלופי באותו נושא.

- תוכן הסדנה אמור להפחית את המשתתפים על מנת ליצור חווית משחק אותנטית.

37. נשים ומשפטן היבה יזבק (סדנה בערבית)

למרות ההתפתחות וההתקדמות במעמד הנשים- נשים בכלל וערביות בפרט-עדיין סובלות מהמערכת המשפטית, ובעיקר בענייני דיני אישות, אם זה בידיעת זכויותיהן ואם זה במימושן.

38. בידוד רצועת עזה – הכרח ביטחוני או ענישה קולקטיבית? / עו"ד עידו בלום

מזה זמן מה מטילה ישראל סנקציות ומגבלות שונות על רצועת עזה, בכינויים שונים: "סגירת המעברים", "בידול", "בידוד", "סגר" ועוד. מטרת הסדנא היא לפרוט את אותן כותרות לפרטים, ולהכיר את המשמעויות הפרטניות שלהן, באמצעות הסתכלות מנקודת מבטם של אותם אנשים אשר חשים את המדיניות הזו על בשרם ואשר נפגעו ממנה. נתאר את נסיונותיהם של אותם אנשים להתמודד עם המגבלות הקשות, את עמדתה של ישראל והנימוקים השונים שהציגה, ואת יחסו של בית המשפט לכך. מתוך המקרים הפרטניים ננסה לבחון ולהבין האם אכן מדובר במדיניות שאינה אלא הכרח ביטחוני, או שמא מדובר בענישה קולקטיבית ובפגיעה אסורה בחפים מפשע.

40. עמותות במקום מדינה? \ אלינור מאיר

בעקבות המשבר הכלכלי שפגע בעמותות, קמה בשנת 2008 התארגנות של עמותות שיצאה בדרישה לממשלה לממן את הפער בתקציבן. הדרישה הזו מעלה שאלות מהותיות על הקשר הרצוי בין הממשלה למגזר השלישי: האם על הממשלה לממן עמותות שנותנות אוכל? האם עליה לממן עמותות שנותנות שירותי חינוך? האם ההפרטה של השירותים החברתיים לעמותות פוגעת במדינת הרווחה? ומהו תפקידן של העמותות, ומהו תפקידן, פעילים בעמותות, בנושא הזה?

41. מהגרי עבודה\ תמי לביא ולילך שלום

הסדנא תעסוק בקשיים עמם מתמודדים מהגרי עבודה בישראל, והשפעתם על החברה בכללותה. הסדנאות משלבת תכנים ומידע עם דיון, נותנות מבט חברתי-ביקורתי על העוולות והפגיעות המתרחשות יום יום בישראל, ומאפשרות לנו להתעמת עם האחריות החברתית המוטלת על כולנו כאזרחי המדינה. קיימות אין ספור דעות קדומות סביב תופעת מהגרי העבודה. ניתן לשמוע חדשות לבקרים טענות כמו "מהגרי העבודה גורמים לאבטלה בקרב ישראלים", "גם אם משלמים להם מעט כסף, בשבילם זה הרבה וזה מספיק", ועוד. אנו סבורים שהבאתן של עובדות אמיתיות אודות נושאים אלה ודיון חברתי סביבם יביא לניפוח מיתוסים המאשימים את הקורבנות ולשינוי תודעה חברתית. באמצעות הסדנא, אנו מקווים להשפיע על הבנת המשתתפים, התנהגותם ויחסם לתופעות אלה עכשיו וגם בעתיד, כאשר דור זה יכתוב את אופי החברה הישראלית. מצבם של מהגרי העבודה ממחיש את היחס לזרים ואת חייו של מי שמצוי בשולי החברה. העלאת מודעות לנושא זה סוללת דרך להבנת משמעותה של אחריות אישית וחברתית בשמירה על כבוד האדם.

42. סיור בפקיעין / סאמר סוויד

הסיור יתחיל מבית הארחה פקיעין, בתצפית על פקיעין וסקירה היסטורית. משם נמשיך בסיורנו לפארק "אלזיתון" המהווה בין פקיעין ההיסטורית לבין השכונות החדשות שם נפגוש את מר אליף סבאג, מהאגודה לזכויות האזרח ותושב המקום. נשוחח על המרקם החברתי בכפר. מפארק "אלזיתון" נלך בעליה עד כיכר המעיין, נדבר קצת על המקום שטומן בתוכו הרבה היסטוריה ופסטורליה. מכיכר המעיין נלך למערת הרשב"י וברחבת המערה נשב ונפגוש את המשורר נאסף סלים, ממייסדי ועד היוזמה הדרוזי ודמות מוכרת באזור, הוא ידבר איתנו על התמודדות התושבים בכלל, והפעילים הפוליטיים בפרט עם הממשל הצבאי בראשית שנות המדינה.

משם נסע במסלול התיירותי של פקיעין שמציע אטרקציות רבות ומגוונות, באחת התחנות נדבר עם מר אמיל סויד צלם ואומן, הוא היה דובר הועד העממי שקם בעקבות אירועי פקיעין באוקטובר 2007, ובכלל אירועי פקיעין ילדיו אותנו לאורך כל הסיור. המסלול שלנו עובר במקום האירועים, שההשלכות שלהם עדיין מורגשים בחנויות הריקות ובעיני הילדים.

43. זנות רחוב בישראל / תמר דרסלר

ברחובות תל אביב פועלים כיום מאות בתי בושת ועסקי חשפנות, אלפי נשים נאלצות לעסוק במקצוע העתיק בעולם. מקלט הדלת לתקווה הממוקם בנווה שאנן מספק מקלט וסיוע לזונות הרחוב הנרקומניות הנמצאות במעמד הנמוך ביותר בתעשיית המין בישראל. בהרצאה, המלווה בסרט שהופק על ידי ערוץ אחד, ננסה לספק הצצה אל עולם הזנות בישראל, על נסיונות הסיוע של המתנדבים ועל הצורך בחשיפה ציבורית על מנת להפסיק את ההתעלמות של המדינה מהמתרחש בחצר האחורית שלה. ההרצאה כוללת סרט בן רבע שעה, הרצאה בת 45 דקות ופרק זמן נרחב ככל המתאפשר לשאלות ותשובות.

44. לאן נעלמו ה/יות? / שיר גבעוני ועדי מורנו

בסדנה נעסוק בנראות של נשים באקדמיה ואקטיביזם פמיניסטי. כיצד קורה שמסגרות שמנסות לאתגר את הסדר ההגמוני, מאמצות בכל זאת את הסדר הפטריארכלי, גם כשנשים לוקחות בהן חלק? אם אין התייחסות לקיום שלנו כנשים, כפמיניסטיות, ולזהויות נוספות שלנו - כמזרחיות/פלסטיניות/אשכנזיות/לסביות/טרנסג'נדר, כיצד תבוא לידי ביטוי המנהיגות שלנו? למה אנחנו משתתפות באירוע שאפילו לא פונה אלינו כנשים בהזמנה שלו? האם ייתכן מאבק לשינוי חברתי ללא מאבק פמיניסטי? מה המקום של נשים באקדמיה? באיזה אופנים נפגעות נשים מהמסגרת האקדמית – כיצד מסגרות הלימוד והמחקר, אופני הקידום, היחסים הנוצרים במסגרת זו פוגעים בנשים? העסקה פוגענית ויחסי מרות, הטרדה מינית – כל אלה פוגעים בעיקר בנשים. נשים הן רוב בקרב בוגרי תארים (ראשון, שני, שלישי), אבל כשאנחנו מסתכלות על חברי הסגל, מרבית הפרופסורים הם גברים, ויחסי המרות בין מנחה למונחה נראים אחרת כשאת סטודנטית. אל"ה – אוניברסיטה ללא הטרדה היא קבוצת פעולה פמיניסטית הפועלת במסגרות אקדמיות שונות. אנחנו מזמינות אתכן לשמוע על פעילותנו ולהצטרף אלינו.

45. כלכלה הוליסטית / סער אוסטרייכר

המערכת הכלכלית הקיימת והאמונות שעומדות בבסיסה משפיעים באופן גורף ויסודי על נפשנו וגופנו, על מערכות היחסים שלנו, על תרבותנו וכמובן שעל כדור הארץ. נעסוק במספר אלמנטים: הסיפור הכלכלי: תהליך הגלובליזציה אשר הבטיח חופש, שיוויון וקידמה יצר חברה שבה בני האדם עובדים יותר מבכל חברה אחרת בהיסטוריה; חברה שבה הפערים הכלכליים גדולים יותר מאי פעם; חברה אשר מכלה את המשאבים שבהם היא תלויה בקצב מדאיג ושמכחידיה את אחיה ואחיותיה בעלי החיים והצמחים. איך הגענו לידי כך? ומה זה בכלל כלכלה? בהרצאה נתבונן במערכת הכלכלית באופן הוליסטי - נבדיל בין הסימפטומים שנראים על פני השטח לבין המקור שיוצר אותם - ונבחן את התפתחות החברה האנושית תוך הבנת מושגי מפתח כגון אנרגיה, עבודה, כסף, היררכיה, צמיחה ורווחה.

נשאל - עוד כמה זמן תוכל החברה התעשייתית להמשיך בדרכה? נעסוק באמונות והנחות יסוד היוצרים את תפיסת השפע שלנו, ועל ההבדל בין השפע המלאכותי המדומה ונברר מהו הקשר בין כלכלה לייעודו הרוחני של האדם.

46. מבוא לעבודה עם התקשורת בדגש על נושאים לשינוי חברתי/ יקר שחף

פעילים בארגונים לשינוי חברתי משקיעים מרץ וזמן רב בכדי להיאבק על העקרונות בהם הם מאמינים. עבור אותם פעילים- יצירת שינוי חברתי היא דרך חיים, אמונה חזקה ביכולת לשנות את המציאות החומרנית, האנוכית והגזענית ולהפוך אותה לטובה ולצודקת יותר. לעיתים נרשמת הצלחה גדולה יותר, לעיתים פחות, אך על עובדה אחת אין מחלוקת: מתן ביטוי לפעילותינו החברתית באמצעי התקשורת ההמוניים יוצרת הד גדול, מגייסת דעת קהל חיובית כלפינו, מעודדת אוכלוסיות מוחלשות לפנות אלינו ואף מסייעת לנו בגיוס פעילים חדשים. הסדנא תשתף את קהל הסטודנטים בהבנת מורכבותם ותפקידיהם של כלי התקשורת, תעסוק בויכוח העקרוני, האתי והמעשי שמתקיים בקרב הכוחות לשינוי חברתי בנוגע לשימוש בכלי התקשורת ההמוניים שרובן מצויות בידיים פרטיות למטרות רווח, לבין האמירה כי יש צורך לפתח כלי תקשורת עצמאיים ותעניק ומיומנות בסיסית וכלים ראשוניים לשימוש בכל סוגי המדיה בצורה מקצועית ויעילה- לרווחתנו. הסדנא מציעה דרכי פעולה אפקטיביות לשימוש בכל אחד מאמצעי תקשורת כדי להשיג את החשיפה האופטימאלית מבחינתנו, סוקרת את אמצעי התקשורת (כתובה, משודרת ומקוונת), עומדת על ההבדלים ביניהם, יתרונותיהם וחסרונותיהם, כוחם בדעת הקהל, האינטרסים המניעים אותם, תחומי העניין שהם מחפשים ובעלי התפקידים הדומיננטיים שבה. בנוסף (בהתאם לשיקולי הזמן), יקיימו הסטודנטים תירגול כללי של גיבוש מסר בכתובת הודעה אטרקטיבית לעיתונות, כיצד עלינו לדבר עם עיתונאים מבלי לחשוש, כיצד יש להתכונן לפני הכנת כתבה עלינו/ על הארגון בו אנו פועלים ומה נדרש מאיתנו לעשות לאחר פרסום הכתבה.

47. אני קיימת! הומוסקסואליות בחברה הפלסטינית / (סדנה בערבית)

"הומוסקסואליות היא מיובאת מהמערב והיהודים, היא לא קיימת בחברה הערבית ולא חלק מהתרבות שלנו". טענה זו נשמעת לא פעם בחברה הערבית ומאפשרת ביטול, התעלמות והכחשה לקיום שלנו. מטרת הסדנא 'אני קיימת' היא לתת במה ונראות לזהות מושתקת ומוכחשת. בסדנה נציג את אסוואת, ואת ההיסטוריה ומציאות שהביאו להתארגנות הקבוצה, אתגרים והישגים. פרויקטים ופעילויות, רציונל וחזון שעומד מאחוריהם. בנוסף נציג סיפור אישי ונקיים ודיון עם הקבוצה.

48. תהליכים אנטי-דמוקרטיים בישראל- מה עושים? / שרף חסאן

היום ניכרים יותר מאשר בעבר את עוצמת התהליכים האנטי-דמוקרטיים ואפילו הפשיסטיים שעוברת החברה הישראלית. תופעות רבות כמו חקיקה אנטי דמוקרטית, פגיעה במערכת החוק, אלימות, גזענות ובמיוחד בקרב בני נוער, המתקפה נגד האוכלוסייה הערבית בישראל, פגיעה בחופש ביטוי ובזכויות אדם אחרות. המשך מגמות ותופעות אלו תביא לקריסה טוטאלית של המרכיב הדמוקרטי, החלש מלכתחילה, במשטר הישראלי. בסדנא זו נדון בתפקיד אנשי חינוך, סטודנטים ופעילים חברתיים במאבק נגד הפשיזם ולמען דמוקרטיה וזכויות אדם.

49. גלובליזציה, המשבר הקפיטליסטי והחברה הישראלית/ד"ר אפרים דויד

להעמקת תהליכי הגלובליזציה על המשקים השונים השלכות ישירות על המדיניות הממשלתית ועל החברות, בייחוד בארצות הפריפריה. מדינת ישראל הינה מדינה קפיטליסטית פריפריאלית. בסדנה ננסה לעמוד על טיב הקשר בין מדינת ישראל לבין הגלובליזציה בתחומי הכלכלה והחברה, בייחוד בעת משבר קפיטליסטי עולמי. נקודת הנחה ראשונה בהרצאה היא שהגלובליזציה איננה קשורה רק בתהליכים המתרחשים הרחק מגבולות המדינה, אלא שמגזרים חברתיים מסוימים בישראל נהנים ישירות מן הגלובליזציה ואף משמשים כמתווכים בין החברה והמשק המקומיים לבין הכוחות הגלובליים. לאותם מתווכים השפעה ניכרת על הדרג הביצועי והנבחר הממלכתי. למדינה (הכוונה היא למנגנון המדינתי) כוח רב בשוק העבודה והיא יכולה להוות גורם משפיע בעת קביעת רמות השכר הנהוגות בישראל, צורות העסקה ואף קביעת המינימום החברתי הדרוש כדי להתקיים – כולל פגיעה (או העצמה) של מגנני רווחה ה"מייקרים" את מחיר העבודה. כך שלעיצוב מדיניות הרווחה הממשלתית השלכות ישירות לא רק כלפי "צרכני" שירותי הרווחה הישירים, אלא גם בשכבות חברתיות נוספות – כייחוד שכירים ברמות השכר הנמוכות. יצוין שבשנים האחרונות הולכת וגדלה בקצב מהיר שכבה זו – שכבת העובדים ברמות השכר הנמוכות ומשפחותיהם. חלקם אף היו לחלק מאוכלוסיית המצוקה. שכבה זו עוד עשויה לגדול בעקבות העמקת המשבר הכלכלי – ששורשיו הם דווקא חברתיים. לבסוף, כמה מילים על תפקיד הפעיל החברתי בעת משבר כלכלי וחברתי ובייחוד על תפקיד הפעיל החברתי במוסדות להשכלה גבוהה.

50. בין מזרחיות לערביות / איתמר טהרלב ואופק בירנהולץ

בסדנה נציף ונדון בשאלות הבאות: מה בין להיות ערבי ללחיות מזרחי? כיצד נוצר המושג מזרחים-מי שולט לנו על השיח? האם מזרחים מחוייבים לבחור בימין בשביל להרגיש לגיטימציה כיהודים? כיצד הפך הערבי לאויב? האם המזרחי מאיים על ההגמוניה? האם למזרחים יש שפת אם? האם ניתן לדון על שותפות מזרח תיכונית? נעסוק בערבים יהודים ואי שוויון חברתי כלכלי ובשאלות דיכוי הכרתי ומשאבי. בואו ללמוד דברים חדשים ומפתיעים משני תודעה ודעה.

52. הפליטים בישראל – מה אנחנו רוצים מהם? מה הם רוצים מאיתנו / אילן לונאי

בעיית הפליטים הקשה אשר שררה באירופה בשנים לאחר מלחמת העולם ה-II היוותה את המסד לחיבור אמנת זכויות האדם הבינ"ל הראשונה, "האמנה בדבר מעמדם של פליטים משנת 1951". בעיית הפליטים הפלסטינים יצרה מנגנון בינ"ל לסיוע מידי בדמות אונר"א (the United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East). שני מהלכים אלו עיצבו את המדיניות הקיימת היום בעולם לפליטים, למבקשי מקלט ולאוכלוסיות נוספות הדורשות הגנה בינ"ל. שתי פתרונות שונים לבעיות דומות. היום ישנם בעולם כ-14 מיליון פליטים ומבקשי מקלט (בלי לספור את 4.6 מיליון הפליטים הפלסטינים), בישראל קיימים כ-170 פליטים מוכרים וכ-16,500 מבקשי מקלט. אך למרות שיש בישראל הייתה מהחותמים הראשונים על אמנת הפליט, ונמצאת במועצה המנהלת שלה מיום היווסדה, עד היום לא הועבר חוק אחד בכדי לממש את התחייבויותיה. בסדנה קצרה זו נבחן מספר שאלות אשר בתקווה יעזרו לנו להבין את המצב הקיים היום בישראל ואת הפתרונות המוצעים באמצעות מסגרות החוק הבינ"ל. נבחן את ההיסטוריה שהובילה את העולם ליצירת שני מנגנונים שונים אלו, את ההגנה שכל מנגנון נותן או לא נותן, את המצב הקיים היום בישראל, ונראה מה יש בידינו לעשות בכדי לשנות.

53. נרטיבים ישראלים ופולסטינים בכרזות וקריקטורות / יהושע רץ

הסדנה היא חלק מתכנית לימודית-חינוכית על הסכסוך הישראלי-פלסטיני. מטרת הסדנה היא הבנת הדומה והשונה בין הנרטיבים בשני הצדדים לסכסוך, בדרך יצירתית ואטרקטיבית המביאה להבנת המניעים של כל צד בסכסוך וראייתו את זכויותיו. המשתתפים יחולקו לשתי קבוצות – פלסטינים וישראלים, כאשר כל קבוצה תקבל לקט קריקטורות וכרזות של יוצרים מ"הצד האחר". ניתוח מונחה של היצירות בכל צד ומפגש משותף להצגת המסקנות, מביא לדיון ראשוני על "מהו נרטיב", חשיבותו להבנת הסכסוך, והכרות עם סמלים תרבותיים (אייקונים) של הצדדים. (החלוקה לקבוצות היא מתודית)

54. קומפוסט גס – טיפול בסוגי אשפה שונים / אורעד נרו יאיר ומוטי בר-זוהר

בסדנה יוצגו מספר דרכים לשימוש בחומרי אשפה שונים: בדלי סיגריות, קרעי בגדים, קרטונים, חומר אורגני גס וכו' הנזרקים לאשפה. הסדנא שואפת להקנות ידע לצמצום נפח האשפה ושימוש חוזר בחומר, יצירת תערובות לשימושים שונים (מילוי קרקע, חיפוי קרקע ומניעת עשביה וריסוסים) הסדנא תכלול רקע תיאורטי והדגמה של יצירת קומפוסט גס

55. גם מהגרת וגם פעילה? / אלכס פרושין (סדנה ברוסית ועברית)

и иммигрант/ка, и активист/ка?

Как иммиграция влияет на нашу деятельность? Как русскоязычная среда относится к активизму? Как общество принимает критику со стороны иммигрантов?

В программе - короткий текст и свободная дискуссия, на смеси русского и иврита :), приходите!

גם מהגרת וגם פעילה?

איך ההגירה משפיע על האקטיביזם שלנו? איך הסביבה הדוברת רוסית מתייחסת לפעילות חברתית? איך החברה מקבלת ביקורת של המהגרים

בתוכנית - טקסט קצר ודיון חופשי, בערבוב של עברית ורוסית :)

56. "זכויות אדם במלחמה בעזה ובדרום הארץ" – עקרונות ההבחנה והיחסיות / רונית פיסו

השיח התקשורתי על המלחמה האחרונה בעזה ובדרום היה רווי במונחים ובשאלות מקצועיות ומשפטיות - נשק חוקי/לא חוקי, עקרון ההבחנה והיחסיות, מדוע אסור לירות על בית חולים? האם עזה עודנה כבושה?, האם ירי הקסאמים הוא פשע מלחמה? ואיך קשורה סוגיית המעברים. בהרצאה נסביר את המונחים וננתח את המלחמה בראייה ביקורתית של זכויות האדם. לבסוף, נדבר קצת על אקטיביזם ואיפה כל אחד מאיתנו פוגש עם החומר.

57. ייחוד ערים מעורבות – מקרה או מדיניות? עכו כמקרה בוחן / ג'והינה סיפי

מה מאפיין את החיים בלוד, חיפה, רמלה, יפו ועכו? או אללוד, חיפה, אלרמלה, יאפא ועכו... מהלכים לייחוד ערים מעורבות – מהלכים ארעיים או מתוכננים? נבחן את הערים המעורבות כמיקרוקוסמוס למה שקורה מסביב.

עכו כמקרה בוחן : עד שנת 1948 עכו הייתה עיר ערבית, לאחר קליטת מהגרים יהודים הפכה העיר לעיר מעורבת, יש בה תושבים ערבים וגם יהודים. נחשבה בעבר (של עד לפני חצי שנה) כעיר שיש דו קיום בין תושביה, החיים במרקם יחסים עדין ומורכב, ביחד ולחוד

הרב יוסי שטרן, ראש ישיבת ההסדר בעכו :

"דו קיום זו סיסמא, אחרי הכל היא עיר כמו רעננה, כפר סבא, חיפה שצריך לשמר את הזהות היהודית " באוקטובר 2008, ארבע עשרה משפחות ערביות מותקפות ע"י יהודים ומפונות מבתייהם . מה באמת קרה שם ? מה קדם למתקפה הזו ? על מה היה המאבק אז ? מה קורה היום ?

ומה מצפה לנו בעתיד ? בין הסיסמא של הדו קיום לבין האפשרות לחיים משותפים אמיתיים בערים המעורבות ובכלל, מה צריך להשתנות, מה זה דורש והאם זה בכלל אפשרי ?

58. הגברת מודעות לאנשים בעלי מוגבלויות ועיוורים\ מראה גנטוס ומוחמד דיאב (סדנה בערבית)

בסדנה יוקרן הסרט "אור לחיים" המציג סיפורי הצלחה של עיוורים בחברה הערבית. לאחר הסרט יתקיימו הפעלות ודיון שמטרתו הגברת המודעות לגבי אנשים בעלי מוגבלויות בכלל ועיוורים בפרט. בנוסף יוצגו עזרים טכנולוגיים שמסייעים לעיוורים להתנהל באופן עצמאי כמיטב יכולתם.

59. איזה כוסיט!- מגדר ומיניות בשפה העברית / אדוה וילצ'ינסקי

השפה העברית והסלנג משתקפים את יחסי הכוחות בין גברים ונשים שאותם קבוצות וארגונים רבים רוצים לשנות. האם יש משמעות לשפה? האם הסלנג שבו אנו מדברים\ מדברות משפיע על המציאות? האם אנו תופסים\ות? האם השפה משנה את הזהות שלי? איך אפשר אחרת ומה אפשר לעשות?
